

Datum : 20 november 2001

Onderzoek toxiciteit van stoffen op nieuwe leest te schoeien

Tekortkomingen van het huidige stelsel van richtlijnen voor het onderzoek naar de toxiciteit van chemische stoffen maken een strategische heroriëntatie wenselijk. De starheid van die richtlijnen belemmert het benutten van nieuwe toxicologische inzichten. Ook is de tijdrovendheid van veel voorgeschreven testprocedures niet meer te rijmen met het enorme en nog steeds groeiende aantal te beoordelen stoffen. Er moet meer gebruik worden gemaakt van informatie over zowel het werkingsmechanisme van een stof als de mate waarin blootstelling van mensen zal plaatsvinden. Dit schrijft de Gezondheidsraad in een vandaag verschenen advies aan de Minister van VROM.

Ongeveer een halve eeuw geleden ontstond grote bezorgdheid over de mogelijke giftigheid van tal van, merendeels industrieel bereide, chemicaliën. Sedertdien is, geleidelijk aan, een internationaal aanvaard stelsel van richtlijnen en principes voor de beoordeling van die toxiciteit tot stand gekomen. Hoewel dat stelsel in de praktijk zijn waarde heeft bewezen, blijkt steeds duidelijker dat het belangrijke tekortkomingen vertoont. Nieuwe wetenschappelijke inzichten, ook op het gebied van de genetica, zijn moeilijk in te passen omdat een zekere mate van starheid onmiskenbaar is. Een ander groot bezwaar schuilt in de tijdrovendheid van sommige voorgeschreven testprocedures. Die tijdrovendheid is er mede debet aan dat over een groot aantal stoffen te weinig bekend is om hun toxiciteit te kunnen beoordelen.

De Gezondheidsraad bepleit een strategische heroriëntatie op het aan de orde gestelde vraagstuk. In die heroriëntatie spelen twee sleutelbeginselen een rol. Ten eerste zou de toepassing van dure of tijdrovende analysetechnieken, zoals het doen van uitvoerige dierproeven, sterker afhankelijk moeten worden gesteld van globale bevindingen - vooral aangaande het biologische werkingsmechanisme van een stof - die sneller te verkrijgen zijn. Ten tweede zou het onderzoek naar de toxiciteit van een stof beperkter moeten zijn of een lagere prioriteit moeten krijgen naarmate de blootstelling van mensen aan die stof geringer zal zijn.

Het advies mondt uit in een stroomschema waarin verschillende methodieken en bijbehorende niveaus van veiligheidsevaluatie zijn gespecificeerd. Dat schema, bedoeld als pragmatisch richtsnoer, heeft op tal van onderdelen protocollering en harmonisatie. De commissie die het advies heeft opgesteld, heeft allerminst een dwingend protocol voor ogen. Zij meent, integendeel, dat flexibiliteit en standaardisatie veeleer een twee-eenheid vormen dan dat ze elkaar in de weg staan.

Het advies is opgesteld door een commissie bestaande uit: dr WRF Notten, TNO Preventie en Gezondheid, *voorzitter* • dr WFJPM ten Berge, DSM, Heerlen • dr BJ Blaauboer, IRAS, Universiteit Utrecht • prof. dr VJ Feron, Universiteit Utrecht • prof. dr ir PHM Lohman, Universiteit Leiden • dr ir G de Mik, RIVM, Bilthoven • dr GMH Swaen, Universiteit Maastricht • dr RA Woutersen, TNO Voeding, Zeist • prof. dr WF Passchier, Gezondheidsraad, *adviseur* • mevrouw dr ir MN Pieters, RIVM, Bilthoven, *adviseur* • dr JA van Zorge, Ministerie van VROM, *adviseur* • drs EJ Schoten, Gezondheidsraad, *secretaris* • dr ir PW van Vliet, Gezondheidsraad, *secretaris*.

De publicatie 'Onderzoek gezondheidsrisico's stoffen: een gerichtere benadering', nr 2001/24, is verkrijgbaar bij het Secretariaat van de Gezondheidsraad, fax 070 - 340 75 23, e-mail order@gr.nl, website www.gr.nl. Nadere inlichtingen verstrekt de heer drs EJ Schoten, tel 070 - 340 71 80, e-mail e.j.schoten@gr.nl